

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of תענית דף כב
Some of the topics we will learn about include the following:

When we cry out everywhere, and any time, not only on Monday and Thursday, but every day, even on Shabbos

When is a good time for rain to fall

A

◆
*When we cry out
everywhere
...any time
...every day
...even on Shabbos*

◆
*When is a good time
for rain to fall*

B

Some of the key terms and concepts we will learn about include:

אין מתפללין על רוב הטובה
We do not ask for an abundance of good to stop

B

◆
**אין מתפללין
על רוב הטובה**

1 So let's review...

The Gemara continues explaining the Mishnah:

על אלו מתריעין בכל מקום

For the following, we cry out everywhere.

על השדפון

For windblasts which destroy the crops,

ועל הירקון

For yellowing, in which the crops dry out,

ועל הארבה ועל החסיל

Various types of locusts, which eat up the crops,

ועל החיה רעה

For dangerous beasts who attack humans,

ועל החרב

And for the sword, meaning armies that pass through the land.

The Gemara explains that this refers to

אפילו חרב של שלום

Even to a passing army that is not attacking us, but merely passing through our area on their way to war with another country. It is still very dangerous, and can lead to bloodshed, as in the story of המלך יאשיהו.

מתריעין עליה מפני שהיא מכה מהלכת

We cry out for each of the above even when yet far from our area, because it is a calamity that travels, it can very easily come here.

2 מעשה שירדו זקנים מירושלים לעריהם וגורו תענית

על שנראה כמלא פי תנור שדפון באשקלון

The elders once went down from Yerushalayim to their cities in order to decree a public fast because of wind damage the size of the mouth of an oven appeared on the grain in Ashkelon.

According to the Gemara and Rashi this is an illustration of a minimal amount.

ועוד גורו תענית

על שאכלו זאבים שני תינוקות בעבר הירדן

רבי יוסי אומר לא על שאכלו אלא על שנראו

They also decreed a fast because wolves ate two children on the other side of the Jordan River. רבי יוסי said the fast was not because these wolves ate anyone, but only because they had appeared in the city.

1

על אלו מתריעין בכל מקום

על השדפון Windblasts

ועל הירקון Yellowing

ועל הארבה ועל החסיל Types of locusts

ועל החיה רעה Dangerous beasts

ועל החרב The sword

אפילו חרב של שלום

מתריעין עליה מפני שהיא מכה מהלכת

2

מעשה שירדו זקנים מירושלים לעריהם

וגורו תענית

על שנראה כמלא פי תנור שדפון באשקלון

ועוד גורו תענית

על שאכלו זאבים

רבי יוסי אומר

לא על שאכלו

שני תינוקות בעבר הירדן

אלא על שנראו

3 Regarding the ruination of crops, the Gemara cites a Braisa in which
 ר' עקיבא אומר
 על השדפון ועל הירקון בכל שהוא
 Fasts are declared even for the slightest damage
 אארבה וחסיל
 אפילו לא נראה בא"י אלא כנף אחד
 מתריעין עליהן
 A fast is declared even if only one locust was seen.

3 Regarding the ruination of crops...
 בריוותא:
 ר' עקיבא אומר

אארבה	ועל השדפון
וחסיל	ועל הירקון
אפילו לא נראה בא"י	בכל שהוא
אלא כנף אחד	

מתריעין עליהן

4 Regarding wild beasts, the Gemara cites a Braisa
 ת"ר חיה רעה שאמרו
 בזמן שהיא משולחת מתריעין עליה
 אינה משולחת אין מתריעין עליה
 משולחת - literally - specifically sent by Heaven - means that we
 declare a fast only when the animals exhibit unusual behavior,
 but we do not declare a fast when the animal acts within its
 usual natural behavior.
 For example;
 בעיר ביום משולחת
 It is unusual for an animal to come into the town during the day.
 However,
 בעיר בלילה
 אי נמי בשדה אפילו ביום
 אינה משולחת
 It is not unusual for an animal to come into the town at night -
 and certainly to appear the fields even during the day.
 The Gemara describes other examples of unusual behavior.
 =====

4 Regarding wild beasts...
 מן רבון
 חיה רעה שאמרו

אינה משולחת	בזמן שהיא משולחת
אין מתריעין עליה	מתריעין עליה

Natural behavior:
 בעיר בלילה
 אי נמי
 בשדה אפילו ביום
 אינה משולחת

Unusual:
 בעיר ביום
 משולחת

5 The Mishnah continues:
 על אלו מתריעין בשבת
 For the following, we cry out even on Shabbos.
 על עיר שהקיפוח נכרים
 או נהר
 For a city that was surrounded by hostile non-Jews, or by a river
 that was threatening to flood the city,
 ועל הספינה המיטרפת בים
 Or for a ship that was tossing in the sea and in danger of sinking.
 ר' יוסי אומר לעזרה ולא לצעקה
 ר' יוסי says we can cry out for help but not in prayer.
 Rashi on דף י' says;
 שאין אנו בטוחין כל כך שתועיל תפלתנו
 לצעוק עליהן בשבת
 We may not cry out in prayer on Shabbos, because we are not
 that certain about the effectiveness of our Tefillah.
 שמעון התימני אומר אף על הדבר ולא הודו לו חכמים
 said we can cry out for דבר as well, on Shabbos, but
 the חכמים did not agree with him.

5

על אלו מתריעין בשבת...
 על עיר שהקיפוח נכרים או נהר
 ועל הספינה המיטרפת בים
 אף על הדבר

ר' יוסי אומר
 לעזרה ולא לצעקה
 שאין אנו בטוחין כל כך
 שתועיל תפלתנו
 לצעוק עליהן בשבת

ואף כבודו
 חכמים

6 The Mishnah continues:
 על כל צרה שלא תבא על הצבור
 מתריעין עליהן
 חוץ מרוב גשמים
 We cry out for all troubles that might befall the community, but
 when there is too much rain, we do not ask for it to stop.
 אמר ר' יוחנן לפי שאין מתפללין על רוב הטובה
 Because we do not ask for an abundance of good to stop
 We learn this from the Posuk;
 והריקתי לכם ברכה עד בלי די
 עד שיבלו שפתותיכם מלומר די
 Until you will get tired from saying "It's enough."
 However, the Gemara qualifies;
 ובגולה מתריעין עליה
 In Bavel we may ask for too much rain to stop, because in low
 lying areas it can be damaging and dangerous.

6

על כל צרה שלא תבא על הצבור
 מתריעין עליהן
 חוץ מרוב גשמים

אמר ר' יוחנן
 לפי שאין מתפללין
 על רוב הטובה
 והריקתי לכם ברכה
 עד בלי די
 עד שיבלו שפתותיכם
 מלומר די

ובגולה
 מתריעין
 עליה
 In low lying areas
 it can be damaging
 and dangerous

7 The Gemara cites a Braisa:
 ת"ד ונתתי גשמיכם בעתם
 We interpret the word בעתם two ways:
 -1- בינונית - The rain will be moderate - not too much, and not too little.
 -2- בלילי רביעיות ובלילי שבתות - The rain will fall on Tuesday and Friday nights, when most people are home and not inconvenienced by it.

7

מני רבון

**וְנָתַתִּי גְשָׁמֵיכֶם
 בְּעֵתָם**

1 **בינונית**
*Not too much,
 and not too little*

2 **בלילי רביעיות
 ובלילי שבתות**
*When most people
 are home
 and not inconvenienced*

8 שכן מצינו בימי שמעון בן שטח שירדו להם גשמים בלילי רביעיות ובלילי שבתות This indeed occurred in the times of שמעון בן שטח, because it was a generation of Tzadikim, עד שנעשו חטים ככליות ושעורים כגרעיני זיתים ועדשים כדינרי זהב To the extent that the rain was so potent and beneficial as to produce unusually large grain, such as Wheat the size of kidneys, Barley the size of olive pits, And lentils the size of golden dinars, וצררו מהם דוגמא לדורות להודיע כמה החטא גורם שנאמר עונותיכם הטו אלה וחטאתיכם מנעו הטוב מכם They put away some of those grains, to show that it is sin that causes a lack of abundance. As the Posuk says; your sins have turned these blessings away, and your sins have withheld the good from you.

8

לבן מציון בימי אהרן בן שלח

**שירדו להם גשמים
 בלילי רביעיות ובלילי שבתות
 עד שנעשו חטים ככליות
 ושעורים כגרעיני זיתים
 ועדשים כדינרי זהב**

**וצררו מהם דוגמא לדורות
 להודיע כמה החטא גורם**

למאמר

**עונותיכם הטו אלה
 וחטאתיכם מנעו הטוב מכם**

9 וכן מצינו בימי הורדוס שהיו עוסקין בבנין בהמ"ק We also find this during the time of Hordus, when they were building the Beis Hamikdash, והיו יורדין גשמים בלילה It rained only at night, למחר נשבה הרוח ונתפזרו העבים וזרחה החמה ויצאו העם למלאכתן וידעו שמלאכת שמים בידיהם In the morning the sun came out, and they were able to go on with their work - thus showing that they were doing the work of Hashem.

9

ובן מציון בימי הורדוס
 לבין עוסקין בבנין בהמ"ק

**והיו יורדין גשמים בלילה
 למחר נשבה הרוח
 ונתפזרו העבים וזרחה החמה
 ויצאו העם למלאכתן
 וידעו שמלאכת שמים בידיהם**

יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו